

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در توکیو/تهاجمی بی سابقه از معماری ساختمان‌ها تا تعاریف خودساخته از نهاد خانواده

شناسه خبر: ۱۳۴۲۶۶ سه شنبه ۷ آذر ۱۴۰۲ - ۰۰:۵۰

حجت الاسلام ایمانی پور در توکیو تأکید کرد که اگر پیام، دعوت، تمدن و فرهنگ در قالب هنر ریخته نشود، امکان نفوذ و گسترش ندارد و ماندگار نخواهد شد. در دنیایی که ظلم، جنگ طلبی و کشتار کودکان و زنان بی دفاع در پیش چشم تمامی جهانیان صورت می گیرد.

به گزارش موج خبر، حجت الاسلام والمسلمین ایمانی پور که به منظور دور سوم گفت و گوی دینی اسلام و شینتوئیسم در توکیو حضور یافته در سخنرانی خود با عنوان «نقش دین در هنر و معماری از نظر اسلام و شینتوئیسم» گفت: روابط مابین دو کشور ایران و ژاپن در ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی که چندی پیش نودمین سالگرد آن با شکوه تمام جشن گرفته شد و برنامه های متعددی در گرامیداشت آن برگزار شد، روز به روز در حال توسعه است و امیدواریم

برگزاری "گفتگوهای دینی" که تا کنون دو دور آن با موفقیت برگزار شده و همچنین "گفتگوهای فرهنگی" که همکارانم در ایران در حال برنامه‌ریزی آن هستند، علاوه بر تأثیرات معنوی آن در سطح جهانی، بتواند در توسعه و تحکیم این روابط نقش سازنده ای ایفا کند.

وی بیان کرد: موضوع این دور از گفتگوها، بررسی نقش دین در هنر و معماری از نظر اسلام و شینتوئیسم است. هنر، زبان مشترک همه انسانهاست زیرا که منبعث از طبیعت و فطرت آدمی است. هنر، بویژه هنر سنتی از خلاقیتی سرچشمه می‌گیرد که الهام روحانی را با نبوغ قومی درآمیخته و از قواعد اصیل هنر پیروی می‌کند. چنین هنری، در چارچوب مفهومی خود، فراتر از زیبایی‌شناسی ساده می‌رود و سعی دارد معانی و حقایق عمیق‌تری را متجلی کند. حقایقی چون عدالت، صلح، نعدوستی، آزادگی و نظایر آنها که موضوعات اصیل جوامع بشری هستند و بشر امروز برای زندگی درست و سالم محتاج آنهاست.

حجت‌الاسلام ایمانی‌پور با تأکید بر اینکه به باور بسیاری از صاحب‌نظران، زبان هنر بهترین ابزار برای انتقال مفاهیم صحیح این حقایق است، گفت: هنگامی که سخن از اقسام هنر می‌رود، عمدتاً دو نوع هنر در تقابل با یکدیگر تعریف می‌شود. هنر سنتی که خود دارای شئون مختلفی از جمله هنر قدسی یا هنر دینی است و هنر ناسوتی.

وی اظهار کرد: شاید بتوان هنر سنتی را در مقابل هنر ناسوتی بهتر شناخت. هنر ناسوتی عبارت از آن هنری است که نه زبان رمزی دارد و نه منشأ الهامش فوق بشری است. این سخن در مورد آن هنر ناسوتی که موضوع آن امور دینی باشد نیز صادق است که نمونه آن اغلب هنرهای دینی اروپا پس از قرون وسطی است.

رئیس دستگاه دیپلماسی فرهنگی کشور گفت: بهترین نمونه‌های هنر سنتی در هنر اسلامی و هنر شرقی به ویژه هنر شینتویی یافت می‌شود که در عین سادگی با شکوه است و در عین رمز آلودگی با طبیعت عجین است. حال اگر هنر سنتی به موضوعات دینی بپردازد و چنین خدمتی را وظیفه خود کند، هنر مقدس شکل می‌گیرد. در چنین حالتی، رابطه هنر با دین، رابطه کالبد با روح است. به این معنا که همواره دین به عنوان راهنما و تغذیه‌کننده (فکری) هنر، ایفای نقش می‌کند. ارزش‌های دینی به عنوان تغذیه‌کننده هنر، انسان را به ایجاد فضا، محیط و کالبدی هدایت کرده‌اند که الهام‌بخش انسان در فهم بهتر اعتقاداتش بوده است.

وی اظهار کرد: در بسیاری از سنت‌های دینی، از جمله اسلام و شینتوئیسم، هنر و به ویژه هنر معماری، در مقام یک ظرف، نقش مهمی در بروز و ظهور مظهر خود یعنی عالم قدسی دارد. در این دو سنت، هنرها به عنوان وسایطی برای بزرگداشت حقایق متعالی و تأمل ژرف عمل می‌کنند. معماری به عنوان صورتی از هنر، در شکل دینی خود، مکان قدسی

را ایجاد می‌کند، مکانی که کانون معنویت شمرده می‌شود و مناسب‌ترین محل برای به جا آوردن آیین‌های عبادی است. در معماری اسلامی، مساجد برای ایجاد یک فضای مقدس برای اعمال دینی و تأمل ژرف طراحی و ساخته می‌شوند. الگوهای هندسی پیچیده، خطاطی و طرح‌های اسلیمی در مساجد، تمثیلاتی است برای نمودار ساختن وحدت و تجلی جمال حق در آفرینش. بر همین سان، معماری شینتو بر ایجاد فضاهایی تمرکز دارد که ارتباطی بین عالم بشری و عوالم الوهی را فراهم کند. دروازه‌های تری (torii) در ورودی معابد شینتو، خود با ایجاد فضای تهی مقدس (ma) مدخلی را نمودار می‌سازد برای گذر از عالم بشری و ورود به مکان روحانی.

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی تصریح کرد: در هنر اسلامی، مکان مقدس، انسان را از طبیعت جدا می‌سازد و او را به عالم ملکوت متوجه می‌سازد. هنرمند مسلمان می‌کوشد، با عبور از اشیاء طبیعی، فضای مقدس را چنان ایجاد کند که گویی تجلی بی‌واسطه ملکوت است، یا اصلاً خود فضایی ملکوتی است. هنر اسلامی در تمام وجوه مختلف آن، اساساً پنجره‌ای است به سوی معنویت و ارتباط با خدا. اگر چه آثار اسلامی از دوره‌ای به دوره دیگر و از منطقه‌ای به منطقه دیگر متفاوت بوده است، اما همه این تفاوت‌ها، اساساً بر اصولی مشترک بنا شده و از روحی واحد و همسو برخوردار بوده است.

وی با بیان اینکه براساس تعالیم اسلام، خداوند زیباست و زیبایی‌ها را دوست دارد ادامه داد، این گرایش سبب شکل‌گیری بنیان روحیه زیبایی‌شناختی در دین اسلام شده و به عنوان رکن رکن هنر اسلامی در تمامی زمان‌ها و مکان‌ها مورد توجه قرار گرفته است. معماری اسلامی ریشه در مفاهیم والای کتب مقدس مسلمان دارد و نمایانگر عمق و غنای تمدن اسلامی است. در معماری اسلامی سازه‌هایی که پیش از اسلام نیز بکار گرفته می‌شد نظیر گنبد، با هنر اسلامی تلفیق شد و مضامینی چون ایمان، و سایر تعالیم دینی را به نمایش گذاشته و مسجد اولین جایگاه تجلی هنر اسلامی، شد. نمونه دیگری از معماری اسلامی را در تفکیک فضاهای خانه، به "اندرونی" و "بیرونی" می‌توان مشاهده کرد. انسان خسته از غوغای بیرون، نیاز به آرامش درون خانه دارد. معماری خانه‌های ایرانی - اسلامی به گونه‌ای است که خانواده احساس امنیت روانی کرده و از دید اغیار در امان باشد، در این نگاه، خانواده که از اصیل‌ترین کانون‌های جوامع بشری است، نیاز به "صیانت" دارد. امروزه در تهاجمی بی‌سابقه از معماری ساختمان‌ها گرفته تا تعاریف خود ساخته از نهاد خانواده، شاهد تلاشی بی‌وقفه برای آسیب زدن به این نهاد اصیل هستیم.

وی با اشاره به هنر شینتوئیزم گفت: در هنر شینتویی، مکان مقدس در دل طبیعت گنجانده می‌شود، چرا که طبیعت اساساً محل حضور و ظهور جمال و جلال الهی است. از این رو هنرمند شینتویی نیاز چندانی برای ایجاد مکان مقدس نمی‌بیند. طبیعت در نزد او، خود مکان مقدس است، اما به هر حال این طبیعت، با لایه‌های مختلف رمزآلود محصور است که «مکان مقدس خاص» جهت به جا آوردن آیین‌های عبادی را ایجاد می‌کند. در مجموع، به رغم اختلاف ظاهری، هر دو

گونه هنری در معماری اسلامی و معماری شینتویی، غایتی یکسان را می‌پویند و آن عبارت است از ایجاد فضایی ملکوتی در ناسوت برای انس اهل ناسوت به ملکوت و تقرب به حقیقت وجود.

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در پایان تصریح کرد: اگر پیام، دعوت، تمدن و فرهنگی در قالب هنر ریخته نشود، امکان نفوذ و گسترش ندارد و ماندگار نخواهد بود. در دنیایی که ظلم، بی‌عدالتی، نیرنگ، زورگویی، جنگ طلبی و کشتار کودکان و زنان بی‌گناه در پیش چشم تمامی جهانیان و با رضایت صاحبان قدرت و زر و زور صورت می‌گیرد، زبان هنر، بویژه هنر سنتی و الهی بهترین ابزار برای روشنگری و آگاهی بخشی عمومی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد مهدی ایمانی‌پور، رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در رأس هیأتی 4 نفره از جمهوری اسلامی ایران در این دیدارها و گفت‌وگوهای هدفمند حضور خواهد داشته و اساتیدی از حوزه‌های آموزشی و پژوهشی ادیان از دانشگاه‌های کشورمان، ایشان را همراهی می‌کنند.

حسین دیو سالار مشاور ویژه وزیر و دبیر شورای عالی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، حسن بلخاری، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران و اسماعیل رادپور، عضو هیأت علمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه در این سفر اعضای هیات همراه ریاست سازمان هستند.

انتهای پیام/

انتهای پیام/